

Siromaštvo duha

Poštovani čitatelji!

Iako živimo u 21. stoljeću, u vremenu kad tehnološki napredak doseže vrtoglavi razvoj, ipak se na mnogim mjestima susrećemo s ekonomskim siromaštvom. I ne samo u nerazvijenim zemljama nego se ono može susresti i u najbogatijim zemljama, među najbogatijim četvrtima razvijenih gradova.

Danas se o siromaštvu govori i piše više nego li ranije, a jedan od razloga je zasigurno i ekonomska kriza koja je zahvatila skoro cijeli svijet i odrazila se na ekonomski razvoj većine svjetskih država. Iako se mnoge siromašne zemlje nadaju pomoći od bogatih zemalja, bilo kroz izravnu financijsku pomoć, bilo kroz otpis velikih državnih dugova, mnoge od njih malo rade na smanjenju siromaštva svojim vlastitim snagama i resursima. Pomoć „sa strane“ je dobrodošla, ali pomoć „iznutra“ je možda još važnija.

Iako su svi dužni raditi na smanjenju ekonomskog siromaštva u svijetu, još je važnija zadaća rada na smanjenju „siromaštva duha“. Iako je postalo uobičajeno da ljudi „oplakuju“ ekonomske siromahe, „siromasi duhom“ su oni nad kojima bi trebalo jadikovati i plakati. Jedna novinarka pripovijeda kako se šetala ulicama Kaira kad je začula glasno, radosno pjevanje. Okrenula se da vidi odakle glas dolazi i ugledala je jadnog, odrpanog, slijepog prosjaka, koji je na sav glas pjevao. „Što radiš, čičice, što ti je, zašto pjevaš?“ „Zahvaljujem Bogu, neka je sveto njegovo ime!“ – odgovorio je radosno slijepac. „Ti zahvaljuješ Bogu? Pa za što ti imaš zahvaliti, kad si jadan, slijep i siromašan?“ – upitala je začuđeno novinarka. „Zahvaljujem Bogu za sunce koje me grije, za ptice koje mi pjevaju, za kokoš koja snese jaje da imam što jesti, za ljude koji mi daju koji novčić...“. Kad je to čula, novinarka se zapitala: „Tko je zapravo slijep: on ili ja?“ Slično pitanje moglo bi se postaviti i glede siromaštva. Tko je u stvari istinski siromah? Onaj koji živi u ekonomskoj oskudici ili onaj koji živi u „duhovnoj oskudici“?

Ovaj broj *Vrhbosnensiae* donosi radove s kolokvija koji je održan na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu 19. studenog 2010., a tema je bila „Djelovanje Crkve u osiromašenom društvu: izazovi i poslanje“.

Evo kratkog predstavljanja onoga o čemu ćete moći opširnije čitati na stranicama koje slijede. Prvi rad, Mate Zovkića, govori o temi siromaštva u Novom zavjetu. Glavne smjernice za djelovanje Crkve među siromasima dao je Isus Krist, svojim primjerom i naukom. On je od svojeg rada uzdržavao sebe i majku, a prema siromasima je imao duboko poštovanje, a nikako prezir. Novi zavjet donosi i primjer Pavla koji je također zara-

divao za svoje potrebe, ali je tražio da bogatiji pomažu siromašne te da iskazuju dobro svima gradeći pravedno društvo. Novi zavjet ukazuje na još jednu stvar, a to je da je istinski bogataš onaj koji vjeruje.

Drugi rad, Zdenka Spajića, govori koja je uloga Crkve i kako ona treba djelovati prema siromasima. Parcijalnost ne dolazi u obzir, nego ako se želi pomoći, ta pomoć mora biti integralna. Problem je svakako i činjenica da se sustavno ekonomski osiromašuju široki društveni slojevi. Zadaća Crkve glede siromaštva trebala bi se protezati na tri polja: materijalno pomagati potrebne, kritizirati strukture koje uzrokuju siromaštvo te poticati samoinicijativnost pojedinaca i društva za smanjenje siromaštva.

Miljenko Aničić progovara o važnosti Caritasa u Crkvi, posebno govoreći o djelovanju Caritasa na području Bosne i Hercegovine u posljednjih 20-ak godina. Naglašava ulogu Caritasa u dijeljenju pomoći tijekom nedavnoga rata u BiH; zatim proširenje djelovanja time što je pomogao pri obnovi razrušene BiH. Danas Caritas u BiH ima raznolike programe, što pokazuje nastojanje Crkve da se ozbiljno zauzme za čovjeka u mnogim njegovim potrebama.

Rad Edina Šabanovića donosi statističke pokazatelje ekonomskog siromaštva u Bosni i Hercegovini. Prema određenim anketama, u Bosni i Hercegovini je oko 20 posto siromašnog stanovništva, činjenica koja bi trebala zabrinuti i vladajuće društvene strukture i Crkvu.

Uz te četiri teme, o kojima se govorilo na kolokviju na KBFu u Sarajevu, donosimo još dva rada. Prvi, Tome Vukšića, govori o ekumenskoj temi, a to je pitanje sakramenata krštenja, euharistije i svetog reda. Je li ekumenizam moguć na tim područjima i koliko? Rad se posebno bavi pitanjem euharistije i naglašava da je „Limski dokument“ (BEM), koji je donijelo Svjetsko vijeće Crkava 1982. godine, neka vrsta vrhunca ekumenizma konsenzusa i teološkoga slaganja. No, isto tako postoje i razilaženja koja nisu nadvladana niti se trenutno vidi zadovoljavajuće rješenje.

Posljednji znanstveni rad govori o Miji Škvorcu te njegovu stavu prema marksizmu, to jest prema marksističkom shvaćanju religiozne problematike. Marksizam je ideologija kroz koju je prošlo i hrvatsko društvo i koja je ostavila duboke rane.

Uz te radove, ovaj broj donosi i otvoreno pismo muslimanskih vjerskih vođa kršćanskim vjerskim vođama, kao i recenzije pojedinih knjiga.

Nadam se da će vas i ovaj broj *Vrhbosnensiae* obogatiti, prije svega duhovno.

Glavni i odgovorni urednik